

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Установа адукацыі

“Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

Факультэт пачатковай адукацыі

Кафедра беларускага і рускага мовазнаўства

**АНАМАСТЫЧНАЯ ПРАСТОРА РАМАНА ЛЕАНІДА ДАЙНЕКІ
“МЕЧ КНЯЗЯ ВЯЧКІ”**

Допущана да абароны ў камісіі па прыёму
Дзяржаўных экзаменаў
факультэта пачатковай адукацыі

Загадчык кафедры беларускага і рускага
мовазнаўства прафесар Трафімовіч Т.Р.

“ ___ ” _____ 2013 г. (пратакол № _____)

Дыпломная работа
студэнткі 501 групы дзённай формы
атрымання адукацыі
Каховіч Алены Сяргееўны

Навуковы кіраўнік –
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
Васілеўская А.С.

Абаронена “ ___ ” _____ 2013 г.
з адзнакай _____

Мінск, 2013

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ГЛАВА 1. ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСНОВЫ ВЫЛУЧЭННЯ АНАМАСТЫЧНАЙ ПРАСТОРЫ МАСТАЦКАГА ТВОРА..... **Ошибка! Закладка не определена.**

1.1 Анамастыка і прадмет яе вывучэння **Ошибка! Закладка не определена.**

1.2 Структура анамастычнай прасторы **Ошибка! Закладка не определена.**

ГЛАВА 2. АНТРАПОНІМЫ Ў РАМАНЕ ЛЕАНІДА ДАЙНЕКІ “МЕЧ КНЯЗЯ ВЯЧКІ” **Ошибка! Закладка не определена.**

1.1. Ядро антрапанімічнага поля . **Ошибка! Закладка не определена.**

1.2. Каляядзерная структура антрапанімічнага поля..... **Ошибка! Закладка не определена.**

1.3. Перыферычная структура антрапанімічнага поля **Ошибка! Закладка не определена.**

2.4. Прэцэдэнтныя імёны..... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.5. Тэанімічная лексіка..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ГЛАВА 3. ТАПОНІМЫ Ў РАМАНЕ ЛЕАНІДА ДАЙНЕКІ “МЕЧ КНЯЗЯ ВЯЧКІ” **Ошибка! Закладка не определена.**

3.1 Тапанімічная прастора рамана **Ошибка! Закладка не определена.**

3.2 Роля тапонімаў у стварэнні хранатопу **Ошибка! Закладка не определена.**

ЗАКЛЮЧЭННЕ **Ошибка! Закладка не определена.**

ЛІТАРАТУРА 4

ДАДАТАК 1..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ДАДАТАК 2..... **Ошибка! Закладка не определена.**

Реферат

Работа 69 с., 3 ч., 35 крыніц, 2 дадаткі

АНАМАСТЫЧНАЯ ПРАСТОРА, АНАМАСТЫКА, АНТРАПОНІМ, ТАПОНІМ, ТЭОНІМ, ПРЭЦЭДЭНТНАЕ ІМЯ, АНТРАПАНІМІЧНАЯ ПРАСТОРА, ТАПАНІМІЧНАЯ ПРАСТОРА, ХРАНАТОП

Аб’ект даследавання – мова рамана Леаніда Дайнекі “Меч князя Вячкі”. **Прадмет даследавання** – антрапонімы (198 адзінак) і тапонімы (112 адзінак), выбраныя з рамана.

Мэта даследавання – вывучэнне анамастычнай прасторы рамана “Меч князя Вячкі”..

Асноўным метадам даследавання з’яўляецца апісальны метада. Выкарыстаны элементы функцыянальна-стылістычнага, кантэкстуальнага, лінгвістычнага і статыстычнага аналізу тэксту.

У працэсе працы было разгледжана антрапанімічнае поле рамана, выяўлены ядзерныя, прыядзерныя і перыферычныя зоны; апісана семантыка-стылістычныя асаблівасці і функцыю онімаў, выкарыстаных у рамане; прааналізавана ўжыванне тапонімаў у творы, выявіць іх ролю ў стварэнні хранатопу твора; вызначана роля антрапонімаў і тапонімаў у пабудове літаратурнага твора, раскрыцці індывідуальна-аўтарскай карціны свету.

Вынікі работы могуць быць выкарыстаны пры правядзенні заняткаў па стылістыцы беларускай мовы, лінгвістычным аналізе тэксту, на ўроках беларускай літаратуры пры вывучэнні творчасці Л.Дайнекі, на факультатыўных занятках.

Асобныя палажэнні і вынікі даследавання дакладваліся на рэспубліканскай студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі “Фальклор, гісторыя і літаратура беларусаў у кантэксце культурнай спадчыны славян” (г. Брэст, 19 кастрычніка 2011), VII і IX студэнцкіх навуковых канферэнцыях “Студенческая наука как фактор личностного и профессионального развития будущего специалиста” (г. Мінск, 29 красавіка 2011 г., 26 красавіка 2013 г.).

ЛІТАРАТУРА

1. Асветнікі зямлі Беларускай, X – пач. XX ст.: энцыклапед. даведнік / рэдкалегія: Г.П.Пашкоў (гал. рэд.) і інш. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя, 2006. – 490 с.
2. Беларуская міфалогія: энцыклапедычны слоўнік / [складальнік І.Клімковіч; рэдкалегія: С.Санько і інш.]. - Мінск: Беларусь, 2006. – 598 с.
3. Беларуская міфалогія: Дапам. для студэнтаў філал. спецыяльнасцей ВНУ / Уклад. У.А.Васілевіч. - Мінск.: Выд. рэсп. унітар. прадпрыемства "Універсітэцкае", 2002. – 207 с.
4. Беларуская мова: Энцыклапедыя / Беларус.Энцыкл.. - Мн.: БелЭн, 1994. – 654 с.
5. Бірыла, М.В. Беларуская антрапанімія: Уласныя імёны, імёны-мянушкі, імёны па бацьку, прозвішчы / М.В. Бірыла. – Мінск: Навука і тэхніка, 1966. – 328 с.
6. Бондалетов, В.Д. Русская ономастика: уч. пособие для студентов пед. ин-тов / В.Д. Бондалетов. – Москва: Просвящение, 1983. – 224 с.
7. Бут-Гусаім, С.Ф. Антрапанімікон трылогіі Вольгі Іпатавай “Гаспадары Вялікага княства” / С. Ф. Бут-Гусаім // Веснік Брэсцкага ўніверсітэта. Серыя 3, Філалогія. Педагогіка. Псіхалогія. – 2010. — №1. – С. 5-13.
8. Гурская, Ю. А. Канцэптуалізацыя імя ўласнага: вобраз Рагнеды ў розных тыпах тэксту / Ю.А. Гурская // Роднае слова. – 2005. - №8. – С. 22-25.
9. Дайнека, Л. Меч князя Вячкі : раман / Л.Дайнека. – Мінск: Юнацтва, 2000. – 332 с.
10. Домаш, А. На Рши у Смоленска / А. Домаш. Режим доступа: http://www.orsha-city.info/istoria/na_rhi_u_smolenska.php
11. Жучкевич, В. А. Краткий топонимический словарь Белоруссии / В. А. Жучкевич. – Минск: Изд-во БГУ, 1974. – 448 с.

12. Зайкоўскі, Э. Багі старажытнай Беларусі / Э. Зайкоўскі // Роднае слова. – 1996. — №3. – С. 160-163.
13. Имя собственное в художественном тексте: учебн.-метод. пособие / Мин-во образования РБ, УО "ВГУ им. П. М. Машерова"; [автор-составитель А. Н. Деревяго]. – Витебск: ВГУ, 2008. – 195 с.
14. Комарова, Р.А. Немецкая антропонимика. Ч.1. / Р.А.Комарова. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1979. – 37 с.
15. Комарова, Р.А. Социокультурные аспекты немецкой антропонимики / Р.А.Комарова. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1991. - 42 с.
16. Лемцюгова, В.П. Тапонімы распавядаюць: навукова-папулярныя эцюды / В.П. Лемцюгова. – Мінск: Літаратура і Мастацтва, 2008. – 416 с.
17. Логойск виртуальный музей. Легенда про Лагойск. Режим доступа:<http://museum.logoysk.info/ru/logoysk-district/42-legends/452-legend-about-lagoysk.html>
18. Магазаник, Э.Б. Ономапэтика, или «Говорящие имена» в литературе / Э.Б. Магазаник. – Ташкент: Фан, 1978. 148 с.
19. Мезенка, Г.М. Беларуская анамастыка: навуч. дапаможнік для студэнтаў універсітэтаў / Г.М.Мезенка. – Мінск: Вышэйшая школа, 1997. – 119 с.
20. Мезенка, Г.М. Беларуская антрапанімія: вучэбны дапаможнік / Г.М.Мезенка, Г.М.Дзеравяга, В.М.Ляшкевіч, Г.К.Семянькова. – Віцебск: ВДУ, 2009. – 238 с.
21. Мезенко, А.М. Белорусская ономастика. Топонимия: учеб. Пособие / А.М. Мезенко. – Минск: Элайда, 2012. – 260 с.
22. Мусорын, А. Ю. Тэанімічная лексіка ў паэзіі Алеся Гаруна / А.Ю. Мусорын // Роднае слова. – 2005. - № 12. – С.14-15.
23. Нахимова, Е.А. Прецедентные имена в массовой коммуникации / Е.А.Нахимова. [Электронный ресурс]. – Екатеринбург, 2007. – 207 с. Режим доступа: <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>

24. Никонов, В.А. Имя и общество / В.А. Никонов. - Москва: Наука, 1974. – 278 с.
25. Никонов, В.А. Личное имя – социальный знак / В.А. Никонов // Советская этнография. – 1967. - №5. – С. 157-168.
26. Островский, К. Жития Святых изложенные в сокращении для детей по святителю Дмитрию Ростовскому /К.Островский. – Москва: "Бертельсманн медиа Москау АО", 2011.– 864 с.
27. Петрачкова, І.М. Жанраўтваральная роля анімаў у гістарычных аповесцях К.І. Тарасава / І.М. Петрачкова //Известия Гомельского государственного университета имени Ф. Скорины. – 2002. — №1. – С.122-124.
28. Поспелов, Е.М. Географические названия мира. Топонимический словарь / Е.М. Поспелов. — Москва: Астрель, Русские словари, 2001. –512 с.
29. Похлебкин, В.В. Словарь международной символики и эмблематики / В.В.Похлебкин. – Москва: ЗАО Центрполиграф, 2006. – 543 с.
30. Рылюк, Г.Я. Истоки географических названий Беларуси (с основами общей топонимики) / Г.Я. Рылюк. – Минск: Веды, 1997. – 176 с.
31. Сапунов, А. Река Западная Двина / А.Сапунов. – Витебск: Типо-Литография Г.А.Малкина, 1893. – с.
32. Станкевіч, Я. Хрышчоныя імёны вялікалітоўскія (беларускія)/ Я.Станкевіч // Спадчына. – 1992. — №6. – С.92-101.
33. Старавойтава, Н.П. Гісторыя і сучаснасць беларускага слоўнага этыкету / Н.П. Старавойтава // Роднае слова. – 2006. - №6. – С.39-42.
34. Суперанская, А.В. О русских фамилиях / А. В. Суперанская, А. В. Сулова. – СПб: Авалонь: Азбука-классика, 2008. – 284 с.
35. Суперанская, А.В. О русских именах / А.В. Суперанская, А.В. Сулова. – 5-е изд., перераб. – СПб.: Авалонь, Азбука-классика, 2008. – 304 с.
36. Супрун, В.И. Ономастическое поле русского языка и его художественно-эстетический потенциал: диск. в виде науч. докл. ... док-ра филол.наук: 10.02.01/ В.И. Супрун. – Волгоград, 2000. – 76 с.

37. Штыхов, Г. В. Города Полоцкой земли (IX—XIII вв.) / Г.В. Штыхов. — Мінск, 1978. — 159 с.
38. Шур, В.В. З гісторыі ўласных імёнаў / В.В. Шур. — Мінск: Вышэйшая школа, 1993. — 156 с.
39. Шур, В.В. Онім у мастацкім тэксце: манаграфія / В.В. Шур. — Мінск: Бел. кнігазбор, 2006. — 216 с.
40. Шур, В.В. Онімы ў творах Якуба Коласа: Паказчыкі і актуалізатары дадатковых адценняў значэння / В.В. Шур // Роднае слова. — 2006. - №6. — С. 23-26.
41. Шур, В.В. Уласныя імёны ў часе і прасторы / В.В. Шур. — Мінск: НІА, 2008. — 100 с.